

EU's klimapakke styrker fjernvarmen

EU's målsætninger om øget energieffektivitet og styrket forsyningsikkerhed bør naturligt føre til, at fjernvarmens position i hele Europa styrkes.

ENERGIPOLITIK

Af cand. scient. pol., Birger Lauersen,
Dansk Fjernvarme

EU's topmøde af statschefer vedtog i marts 2007 en ambitiøs "Energipolitik for Europa".

Der er tre hovedmålsætninger: En forøgelse af forsyningsikkerheden, en sikring af Europas konkurrencekraft og adgang til energi til en overkommelig pris og endelig også fremme af miljømæssig bæredygtighed og kampen mod klimaforandringer.

Drivhusgasser

Statscheferne vedtog, at EU skal være en økonomi med en høj energieffektivitet og et lavt udslip af drivhusgasser, herunder CO₂. Derfor påtager man sig at reducere udslippet af drivhusgasser i 2020 med 20 procent i forhold til 1990. Hvis andre højtudviklede økonomier samt Kina og Indien forpligter sig tilsvarende, vil EU øge sin reduktion til 30 procent.

Målet gælder for hele EU, og det er først med den nyligt præsenterede klimapakke, at fordelingen af målet mellem landene bliver konkret.

Klimapakken indeholder derfor en plan for, hvordan EU skal leve op til at reducere EU's udslip i overensstemmelse med statschefernes mål. Danmark har i øjeblikket en reduktionsforpligtelse på 21 procent i 2012 i forhold til 1990. I det fremtidige system får Danmark også en meget hård forpligtelse.

Klimapakken indeholder to instrumenter til at sikre reduktionerne. Det ene er en revision af EU's kvotehandelssystem. Det andet er, som noget

Birger Lauersen, Dansk Fjernvarme

nyt, et pålæg til landene om at reducere udslippet af drivhusgasser fra de dele af energiforbruget, som ikke er omfattet af kvotesystemet.

Inden for kvotesystemet

I forslaget til revision af kvotedirektivet foreslår kommissionen, at den samlede mængde af kvoter fastlægges på EU-niveau, og at den løbende skæres ned, så den kvotebelagte del af energisektoren har reduceret med 20 procent i 2020. Hvis der kommer en aftale med de andre betydningsfulde lande (for eksempel USA, Kina, Indien m.fl.) om højere reduktioner, kan denne samlede kvotemængde skæres yderligere ned.

Det foreslås også, at der skal bortauktioneres langt flere kvoter end med den eksisterende ordning, og at uddeelingen af gratiskvoter til elproduktion helt afskaffes. Varmeproduktion (også fra kraftvarmeværker) kan dog fortsat tildeles gratiskvoter, men omfanget er ikke nærmere fastsat. Det foreslås, at disse gratiskvoter løbende skæres ned, så de i 2020 er afskaffet helt.

Det skal stadig være de enkelte lande, der står for auktionering af kvoterne, så de også får indtægterne fra auktioneringen. De kvoter, der skal bortauktioneres, tildeles landene efter udslippet i 2005, men et lille parti kvoter holdes tilbage og skal fordeles mellem landene efter et solidaritetsprincip. Mindst 20 procent af det beløb, medlemslandene får ud af auktioneringen, skal gå til formål, der bidrager til reduktion af energiforbrugets klimapåvirkning.

Uden for kvotesystemet

Det er dog ikke kun den kvotebelagte del af energiforbruget, der skal bidrage til reduktionen af udslippet af drivhusgasser. Også energiforbruget i de sektorer, der ikke i dag er omfattet af kvotesystemet, skal reduceres. I disse sektorer får Danmark en stor byrde.

EU-Kommissionen foreslår, at drivhusgasudledningen i de ikke-kvotebelagte sektorer, for eksempel transport og landbrug, skal reduceres med 10 procent i forhold til 2005 for EU som helhed, men med 20 procent for Danmark. Det sker, fordi byrden bl.a. fordeles efter landenes økonomiske formåen, og hvor vi skal reducere, er der fattigere EU-lande, der får mulighed for at øge udslippet fra de ikke-kvotebelagte sektorer.

Landene får selv lov til at afgøre, hvordan de vil nå målene. Men målene er bindende, og reduktionsforpligtelsen skal opfyldes lineært. Altså, ikke noget med at vente til sidste øjeblik.

Kollektiv og individuel varme

Klimapakken forslår om, at også udslip i de ikke-kvotebelagte sekto-

rer skal reduceres, vil fremover stille fjernvarmen mere lige med individuel opvarmning. Det vil ikke mindst være tilfældet i betragtning af, at mere end 40 % af dansk fjernvarme allerede stammer fra CO₂-neutrale kilder.

Der er stadig en væsentlig del af den individuelle rumopvarmning, der er baseret på fossile brændsler som naturgas og olie. Det må i endnu højere grad give anledning til, at man fra Folketingets side tager områdeafgrænsning mellem fjernvarme og naturgas op til overvejelse, og at man i samme ombæring ophæver forbuddet mod, at fjernvarmen skifter afgiftsbelagte fossile brændsler ud med biomasse.

Vedvarende energi

På topmødet i marts 2007 vedtog statscheferne også, at vedvarende energi fra 2020 skal udgøre 20 procent af EU's endelige energiforbrug. Det endelige energiforbrug er det energiforbrug som sker i slutledet, og det defineres i forslaget.

Her er byrden også fordelt individuelt på landene alt efter den vedvarende energis nuværende andel, muligheden for at øge den samt landets økonomiske formåen. Resultatet af fordelingen er for Danmarks vedkommende en af de højeste byrder, nemlig at vedvarende energi 2020 skal udgøre 30 procent af det endelige energiforbrug i modsætning til i dag 17 procent.

Landene pålægges også at sørge for, at biobrændstoffer i 2020 udgør 10 procent af forbruget af energi i transportsektoren.

Målet er ens for alle lande. I kommissionen har man tydeligvis været opmærksom på den senere tids megen debat om miljøside af netop biobrændstofferne. For der er forslag til nogle kriterier for bæredygtighed, som brændstofferne skal opfylde, hvis de skal tælle i opgørelsen af de 10 procent. Men når der skal ske en stigning i anvendelsen af bl.a. biomasse til transportformål, kan det ikke udelukkes, at det vil påvirke muligheden for at skaffe biobrændsler til andre formål. F.eks. kraftvarme eller fjernvarme. Omvendt vil produk-

tion af biobrændstoffer måske kaste spildvarme af sig, som kan anvendes i fjernvarmesystemer.

Endeligt energiforbrug

Direktivforslaget om en højere andel for vedvarende energi baseres på, at andelen skal måles i forhold til det endelige energiforbrug. Det endelige energiforbrug defineres som den energi, der leveres til energiformål til industri, transport, husholdninger m.v., og det kan inkludere tab i forbindelse med distribution af f.eks. varme. At tabet i fjernvarmesystemer kan medtælles i det endelige energiforbrug er godt, for det ligestiller fjernvarme med individuel varmesyning, men det udelukker tilsyneladende konverteringstab.

Her er der et problem, som både Dansk Fjernvarme og den europæiske fjernvarmeorganisation, Euroheat & Power, er i færd med at gøre kommissionen opmærksom på. Fjernvarme vil netop være det rigtige instrument til at gøre forsyningen med energi til opvarmningsformål mere vedvarende og miljøvenlig. Og konkurrenceevnen i forhold til individuelle løsninger skal ikke reduceres – den skal styrkes.

Planlægning

Direktivforslaget vedrørende vedvarende energi udmærker sig i øvrigt ved i praksis at beskæftige sig med energiforbruget til opvarmning og køling. Omfanget af energi, der går til disse formål, har tidligere været overset, og måske skyldes denne nye fokus delvis det arbejde, der er gjort fra fjernvarmebranchens side for at synliggøre det.

I 2006 afsluttede Euroheat & Power et to-årigt projekt, der for første gang meget nøje beskrev Europas forbrug af energi til varme og køling, og som samtidig redegjorde for fjernvarmens muligheder for at bidrage til EU's tre hovedmålsætninger som nævnt ovenfor.

Det ligner derfor en tanke, når der for eksempel lægges op til, at medlemslandene skal forpligte lokale og regionale myndigheder til at "overveje" mulighederne for forsyning med vedvarende energi eller fjernvarme og -køling, når de skal planlægge

nye byområder. Hvad ordet "overveje" præcist dækker er uvist, men fra fjernvarmesektorens side bør vi arbejde for, at "overvejelserne" skal ske på et seriøst, fair, systematisk og gennemsommeligt grundlag.

Oprindelsesbeviser

Forslaget om vedvarende energi lægger desuden op til, at der udstedes beviser for oprindelsen af hver MWh elektricitet eller varme og køling der er baseret på VE. Det skal dog, ifølge forslaget, gælde anlæg over 5MW termisk effekt, og det udelukker jo en del mindre fjernvarmeanlæg. Det bør dog være muligt at ændre denne grænse, som nok mest er sat for at lette de administrative byrder for mindre anlæg. Måske kan det gøres frivilligt for medlemslandene at inkludere mindre anlæg i ordningen, så de også kan opnå eventuelle goder ved beviserne som for eksempel handel med dem, støtteordninger eller lignende.

Fjernvarme

Som helhed forekommer kommissionens klimapakke at være positiv for fjernvarmen både i Danmark og Europa. Hovedmålsætningerne om at reducere klimapåvirkningen, øge energieffektiviteten, forsyningsikkerheden og konkurrencekraften arbejder alle sammen for fjernvarme.

Der er selvfølgelig enkeltelementer i pakken, som ikke helt tager højde for fjernvarmen og dens komplicerede samspil med de øvrige dele af energisektoren, men det er noget som Euroheat & Power, og herigennem også Dansk Fjernvarme, må arbejde med gennem de kommende måneder, hvor pakken tages under behandling af medlemslandene, parlamentet og de mange andre aktører på området.

Læs mere

Endnu er mange af dokumenterne ikke oversat til dansk, men de vil komme efterhånden her:

- http://ec.europa.eu/energy/climate_actions/index_en.htm
- http://ec.europa.eu/environment/climat/climate_action.htm

bl@danskfjernvarme.dk